

## Vyjádření oponenta ke Konceptci revize vzdělávací oblasti (zadání a vzor)

### **Základní informace:**

Koncepce revize vzdělávacích oblastí (dále jen “Koncepce”) byly vytvořeny jako podklad pro budoucí aktualizaci a inovaci rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Členové pracovní skupiny vzdělávací oblasti při tvorbě Koncepce vycházeli ze zadání a návrh odevzdali k internímu připomínkování 30. listopadu 2022. Po zapracování připomínek vznikla verze 2, která je určena k oponentnímu vyjádření.

**Smyslem je poskytnout tvůrcům zpětnou vazbu z pohledu odborníků z praxe v příslušném oboru.**

Podněty z oponentního vyjádření budou do Konceptí zapracovány a vzniknou verze ke zveřejnění na webu <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>. Koncepce se budou zveřejňovat včetně vyjádření oponenta.

### **Zadání:**

Vyjádření, prosím, strukturujte formou odpovědí na níže uvedené otázky – buď jako odpověď na každou otázku zvlášť, nebo jako souvislý text odpovídající na dané otázky v každé ze 3 uvedených částí.

Buďte, prosím, co nejvíce konkrétní, pokud je to účelné, a své názory formulujte věcně. Očekávaný rozsah vyjádření je 2-3 strany textu.

## Vyjádření oponenta

**Koncepce revize vzdělávací oblasti (název): Člověk a společnost**

**Oponent: Mgr. Václava Korcová**

### Posouzení textu

#### Otázka číslo:

1. 1. ano

2. srozumitelnost: a) ano b) ano

3. formulace a informace – „VO se jako **jediná** výrazně propojuje se všemi KK.....“

Nelze tímto způsobem jednoznačně tvrdit.

2. 1. ano

2. srozumitelnost: a) ne zcela (velké množství odborných výrazů) b) ano

3. formulace a informace jsou přesné

3. 1. ano

2. a) ano b) ano

3. formulace a informace – Formulace jsou nepřesné (neaktuální). Na základě posledních úprav RVP ZV z roku 2021 je téma digitalizace obsaženo ve formě digitální kompetence, které školy nově zapracovaly jako výchovné a vzdělávací strategie směřující k digitální kompetenci ke každému vyučovacímu předmětu.

Stávající očekávané výstupy jsou závazné pro všechny žáky a byly nastaveny na „ideálního deváťáka“. Škola mohla zajistit individualizaci výuky již nyní formou školních („dílčích“) očekávaných výstupů v rámci ŠVP. Stejně tak má škola již nyní možnost pracovat s „aktivními“ slovesy na začátku každého očekávaného výstupu v rámci svého ŠVP, tematických plánů nebo v rámci IVP (u žáka s PO).

4. 1. ano

2. a) ano b) ano

3. formulace a informace – upravit formulaci „malá prestiž VO“. Záleží na každé škole (učitelích) jakou prestiž má každá VO v rámci ŠVP i v samotné výuce.

5. 1. ano

2. a) ano b) ano

**3. formulace a informace** – „Klíčové kompetence se promítnou přímo do očekávaných výstupů...“ lépe „Klíčové kompetence se budou více promítat přímo do očekávaných výstupů...“ (Nelze tvrdit, že už tam v současné podobě nejsou).

**6. 1. ano**

**2. a) ano b) ano**

**3. formulace a informace** – „Z textu RVP ZV není jasné, jakým způsobem vzdělávací obsah (očekávané výstupy a učivo) souvisí s klíčovými kompetencemi anebo průřezovými tématy.“

Provázanost popsaných částí vzniká na úrovni ŠVP v rámci učebních osnov. Na úrovni RVP to není prioritou.

„Takový posun umožní hodnotit činnosti žáků také jinak než sumativně.“

Formativní a jiné způsoby hodnocení běžně na školách již fungují. Nové pojetí VO v oblasti hodnocení větší změnu neudělá.

**7. 1. ano**

**2. a) ano b) ano**

**3. formulace a informace** – doplnit provázanost i se VO Člověk a příroda.

**8. 1. ano**

**2. a) ano b) ano**

**3. formulace i informace** – „Digitální kompetence by měly být zapracovány ... mnohem konkrétněji...“

Nelze zapracovat digitální kompetenci do VO jinak, než se budou zapracovávat ostatní klíčové kompetence.

**9. 1. ano**

**2. a) ano b) ano**

**3. formulace a informace** – „Výuka **musí** probíhat také v běžném životě ....“ – sloveso „musí“ nahradit jiným nebo přeformulovat.

**Posouzení obsahu**

**4. V čem je Koncepce inovativní? Reaguje Koncepce na aktuální trendy a vývoj daného oboru/oblasti? (z pohledu vývoje didaktiky nebo z pohledu vývoje příslušné vědní disciplíny)**

Inovativnost Koncepce půjde objektivně posoudit, až bude možné nahlížet do celého inovovaného dokumentu jako celku (v kontextu jiných VO, PT, KK). Na aktuální trendy a vývoj VO Koncepce reaguje.

**5. Co na Koncepci oceňujete?**

Snahu posílit hodinovou dotaci VO na úrovni RVP.  
Zaměření výuky dějepisu na moderní dějiny.

**6. Jaké otázky by bylo vhodné ještě v Koncepci dořešit? Co v Koncepci chybí?**

Lidský rozměr (lidskost). Člověk jako strůjce dobra a zla, válek, kultury, ....

Rozlišení, co je dáno technickým vývojem, co je dáno pokrokem.

Přemýšlet o minulosti v kontextu přítomnosti a tím předejít opakováním chyb v budoucnosti.

Klást důraz nejen na rozlišování faktů a názorů - otázka 5 c) – vést žáky k rozlišování informací, dezinformací, manipulací, pravd, polopravd a lží.

#### **7. Na jaká rizika jste v textu Koncepce narazili?**

Bude nutné vhodně vysvětlit a začlenit do RVP pro učitelskou veřejnost nový pojem, kterým jsou gramotnosti.

Koncepce VO zatím nepůsobí jako jeden celek (rozložení do otázek a odpovědí).

Odpovědi na otázky nejsou psány a formulovány v jednotném stylu.

#### **Doporučení**

- Dodržet princip dvoustupňového kurikula. Nelze na úrovni RVP ZV řešit věci, které náleží až do ŠVP. Propojenost očekávaných výstupů, učiva průřezových témat, klíčových kompetencí a nově i gramotností náleží školám (učitelům) na úrovni ŠVP. Pokud by k celkové propojenosti došlo již na úrovni RVP, vznikne dokument mnohem obsáhlejší, než je stávající RVP ZV z roku 2021. RVP dává „rámec“. Konkrétní a provázaný vzdělávací obsah formuluje až ŠVP dané školy.
- Vzdělávací oblast Člověk a společnost v praxi naráží na problém, kdy její část (Výchova k občanství) je na řadě škol vyučována neaprobovanými učiteli. Historický kontext neaprobovaný učitel Výchovy k občanství žákům těžko předá.
- Využít v doplňujících digitálních materiálech k RVP ZV Standardy pro základní vzdělávání, rozpracované indikátory a ilustrativní úkoly, které obsahují (pokud nedojde ke zcela novým formulacím očekávaných výstupů).
- Uvědomit si, že hlavní cílovou skupinou celého nově vznikajícího dokumentu (RVP ZV) je učitel a jeho konkrétní vyučovací hodina (praxe) + žák. Školní výuka dějepisu je o kladení otázek a hledání odpovědí vztahující se nejdříve k místu, kde žák žije až po globální problémy, které řeší celý svět. Předejít akademickým obrátům v celé nové koncepci a odtržení od praxe.
- Nedovolit absenci místní, regionální a orální historie.
- Školní dějepis je didakticky zpracovaná historie ne historie jako věda. Posouzení vzdělávacího obsahu se na úrovni ŠVP doporučuje konzultovat s učitelem jiné VO. Tím se předchází zejména „objemnosti“ učiva a výstupů. Možná, že by tímto způsobem šlo pracovat i při tvorbě vzdělávacího obsahu VO v rámci RVP.
- Držet se zásady, že méně je více.